

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง วิเคราะห์แนวอธิบายเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ ๑) เพื่อศึกษารูปแบบคำอธิบายเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท ๒) เพื่อศึกษาปัญหาของการสอนเรื่องกรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย และ ๓) เพื่อนำเสนอแนวอธิบายเรื่องกรรมที่เหมาะสมกับสังคมไทยปัจจุบัน โดยผลการวิจัยพบว่า

แนวการอธิบายเรื่องกรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎกของพระพุทธองค์นั้น จะมี ๓ ลักษณะ คือ การบรรยาย การสนทนา และการตอบปัญหา โดยทั้งสามรูปแบบจะมีการใช้โวหารภาพพจน์ที่หลากหลาย ตามแต่สถานการณ์และประสบการณ์ดั้งเดิมของผู้ฟัง ส่วนแนวการอธิบายเรื่องกรรมในอรรถกถานั้น จะเป็นแบบบรรยาย โดยมีลักษณะเด่นคือในอรรถกถาธรรมบทและอรรถกถาวิมานวัตถุ เปตวัตถุ จะมีการใช้โวหารภาพพจน์ค่อนข้างมาก มีการยกนิทานเปรียบเทียบเล่าเรื่องราว บุคลาธิษฐาน ขณะที่อรรถกถาอื่นๆ บางเล่มจะเป็นแบบบรรยายโดยไม่มีการอุปมาอุปไมย บางเล่มก็จะมีแบบอุปมาอุปไมยพอสมควร ส่วนกรอบในการอธิบายจะไม่ชัดเจน เพราะขึ้นอยู่กับว่าใช้อธิบายพระไตรปิฎกเล่มใด และมีจุดเด่นคือการยกศัพท์มาอธิบาย

กล่าวโดยสรุป แนวอธิบายกรรมในพระไตรปิฎกและอรรถกถา มีความแตกต่างกันมากพอสมควร ทั้งในแง่เนื้อหา รูปแบบ วัตถุประสงค์ และยุคสมัยที่แตกต่างกันนั่นเอง

สำหรับแนวการอธิบายเรื่องกรรมในยุคปัจจุบัน มีแนวการอธิบายที่หลากหลาย ทั้งในแนววิชาการ ศีลธรรมและการอธิบายแบบอ้างอิงผลจากการปฏิบัติ โดยการอธิบายในแนววิชาการนั้นมีการคล้อยตามคัมภีร์แต่ก็มีข้อแตกต่างในบางจุด แต่เนื้อหาหลักก็ยังคงอ้างอิงจากพระไตรปิฎก แต่แนวการอธิบายในการนำเสนอและเน้นในการสอนจะแตกต่างกันออกไปตามการตีความ โดยพุทธทาสภิกขุ จะเน้นไปที่การอธิบายเรื่องกรรมโดยนำเชื่อมกับปฏิจจสมุปบาท โดยแบ่งกรรมออกเป็นแบบข้ามภพข้ามชาติ กับแบบขณะจิต หรือขณิกวาท สำหรับการอธิบายกรรมของพระพรหมคุณาภรณ์นั้น มีรูปแบบที่คล้อยตามทั้งพระไตรปิฎกและอรรถกถา และมีทั้งแบบข้ามภพชาติและแบบปัจจุบัน โดยเน้นไปที่การค้นคว้าและอ้างอิง รูปแบบคำสอนเรื่องกรรมของพระพรหมคุณาภรณ์จึงเหมาะที่จะใช้ในการทำความเข้าใจ และศึกษาเรื่องกรรมในพุทธศาสนา

สำหรับพุทธศาสนิกชน ส่วนที่อ้างอิงผลจากการปฏิบัตินั้นพบว่า การอธิบายเรื่องกรรมของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ จิตฺตมฺโม) มีทั้งความสอดคล้องและแตกต่างไปจากคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา โดยรูปแบบการอธิบายของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ จิตฺตมฺโม) จะมีลักษณะมุ่งเน้นไปที่การอธิบายแบบชาวบ้าน ใช้ภาษาที่ง่าย ทำให้ความหมายของกรรมมีความแตกต่างออกไปจากคัมภีร์ ส่วนในเรื่องการให้ผลของกรรมนั้น การอธิบายจะมีรูปแบบคล้ายในอรรถกถาธรรมบท คือ ลักษณะแบบตาต่อตา ฟันต่อฟัน ทำอย่างไรได้อย่างนั้น และเน้นไปที่การอธิบายแบบมีตัวอย่าง ส่วนของวัดพระธรรมกาย จะเนื้อหาบางส่วนที่ถูกนำมาเน้นเป็นพิเศษ คือเรื่องวิบากกรรม ในแง่ของผลภายนอก รวมไปถึงการใช้วิพากษ์กรรมที่มีรูปแบบคล้ายอรรถกถาธรรมบท ขณะที่แม่ชีศุภพญานี้ จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการเล่าเรื่องราวบุคคลในอรรถกถาธรรมบทเช่นกัน โดยแนวการอธิบายกรรมจะมีทั้งส่วนที่สอดคล้องและขัดกับคัมภีร์

จากแนวการอธิบายกรรมที่หลากหลายทำให้เกิดปัญหาในการอธิบายเรื่องกรรม ซึ่งปัญหานี้เกิดจาก จากทั้งตัวผู้สอน ที่มีความดีความ และมีทัศนคติที่หลากหลาย โดยมีปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบคือ พื้นความรู้ ทัศนคติดั้งเดิม ค่านิยม ต่างๆ

ซึ่งจากปัญหาที่พบ ผู้วิจัยปัญหาในการสอนหรือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในเรื่องกรรมนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการอธิบาย ที่ไม่ครอบคลุมและหยิบจับมาอธิบายเพียงบางส่วน ผู้วิจัยจึงได้สร้างรูปแบบที่จะนำมาใช้ในการอธิบายเรื่องกรรม โดยอ้างอิงจากทฤษฎีระบบ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีการอธิบายเกี่ยวกับการทำงานของระบบที่มีความซับซ้อนได้ดี ซึ่งสามารถนำมาสร้างเป็นรูปแบบเพื่ออธิบายเรื่องกรรมได้ โดยสามารถทำให้เข้าใจได้ง่ายโดยการยกตัวอย่างเข้าไปนั่นเอง

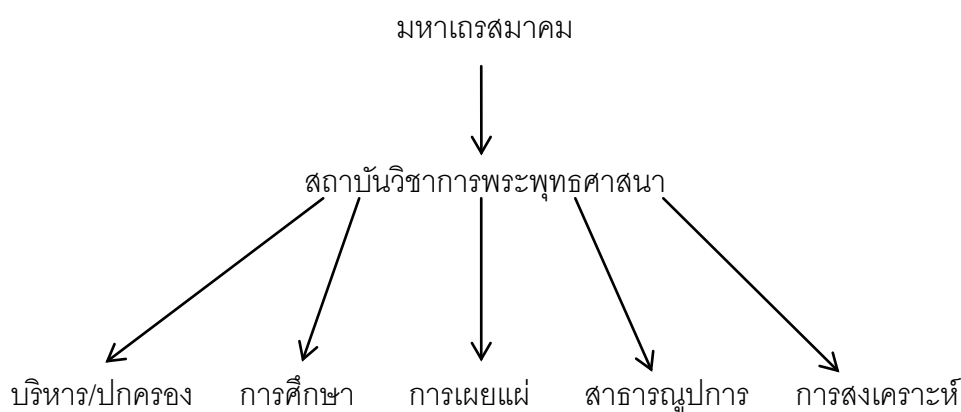
๕.๒ ข้อเสนอแนะ

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะต่อองค์กรที่เกี่ยวข้องเชิงนโยบาย

๑) ในการศึกษาของคณะสงฆ์ ควรให้มีการศึกษาพระไตรปิฎกมากขึ้นกว่าเดิมและประยุกต์นำแนวทางการสอนในพระไตรปิฎกมาใช้ให้มากขึ้น และควรมีการตรวจสอบเกี่ยวกับคำสอนเรื่องกรรม ในแง่สื่อสิ่งพิมพ์และการพยากรณ์กรรมในรูปแบบต่างๆ หากพบว่าไม่ตรงตามคัมภีร์หรือมีแนวโน้มจะหลอกลวงก็ควรมีหน่วยงานเข้ามาจัดการต่อไป

๒) เสนอให้มีสถาบันวิชาการทางพระพุทธศาสนาเถรวาท ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งในประเทศและต่างประเทศ THE INTERNATIONAL ACADEMY เพื่อเป็นเครื่องมือรับรองมาตรฐานหนังสือหรือตำรา หรือแนวคำสอนเรื่องกรรม เป็นสถาบันเชิงวิจัยและรับรองมาตรฐาน

ได้ มีระเบียบกฎหมายและมติคณะสงฆ์หรือมหาเถรสมาคมรองรับ การฝ่าฝืนอาจมีโทษสถานใดแล้วแต่ทางกฎหมายกำหนด ทั้งนี้เพื่อรักษามาตรฐานอันถูกต้องแห่งคำสอนเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท ดังมีแผนภูมิดังนี้

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะการนำโมเดลแนวอธิบายกรรมแบบใหม่ที่ค้นพบนี้ไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ/ผล

- ๑) ควรเน้นการอธิบายโดยน้อมมาใส่ใจตัว
- ๒) การอธิบายสามารถใช้เริ่มตั้งแต่กรรมในระดับเล็กๆ ที่ให้ผลในปัจจุบัน จากนั้นค่อยเพิ่มความลุ่มลึกค่อยยากลงไปตามลำดับขั้น และความต่อเนื่องกันเป็นสายลงไป
- ๓) เน้นในเรื่องจริยธรรมปัจจุบันมากกว่าข้ามภพข้ามชาติ
- ๔) เน้นปัญญาควบคู่ศรัทธา

๕.๒.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ควรมีการทำการวิจัยเพิ่มเติมในภาคสนามโดยการนำเอาโมเดลไปใช้ในการอธิบายเรื่องกรรมว่าสามารถอธิบายเรื่องกรรมให้ครอบคลุมและสร้างความเข้าใจแก่ผู้ฟังได้หรือไม่ ซึ่งจะช่วยให้ได้รูปแบบที่ชัดเจนและทราบถึงข้อผิดพลาดในการนำไปใช้จริงได้